

влади тощо. Тому всі ці прогалини потребують вирішення та проведення змін [4].

Таким чином, імплементація національного законодавства у європейське право відбувається, що свідчить про те сучасна конституційна реформа, яка торкнулась базових інституцій публічної влади, але вона має свої особливості і труднощі з практики забезпечення нових стандартів в системі державного управління суспільством.

Список використаних джерел:

1. Основи правової держави: ліберальна демократія. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/politolog/15935/>

2. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

3. Ковриженко Д., Чебаненко О. Конституційна реформа: оцінки, проблеми, шляхи вирішення. URL: <https://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2015/09/6.pdf> ; Ботанов О. Конституційне право в умовах глобалізації та міждержавної інтеграції: концептуальні проблеми теорії та практики. Конституційна реформа в Україні: досвід країн Центральної та східної Європи. Львів : Каменярь, 2019. С. 17–21.

4. Гончарук Ю. Сучасні виклики та актуальні проблеми судової реформи в Україні. URL: <https://lexinform.com.ua/dumka-eksperta/suchasni-vyklyky-ta-aktualni-problemy-sudovoyi-reformy-v-ukrayini/>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-311-1-50>

Щербак Г. Р.,

*аспірант кафедри міжнародного, цивільного та комерційного права
Державного торговельно-економічного університету*

СТАН ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ СПОЖИВАЧІВ КОМЕРЦІЙНИХ ОНЛАЙН ПЛАТФОРМ В ПРАВІ ЄС: ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА СУДОВИЙ ЗАХИСТ

Питання захисту особистих даних користувачів комерційних онлайн платформ регулюються Загальним регламентом про захист даних 2016 року (Regulation 2016/679 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and the free movement of such

data), який замінив Директиву 95/46/ЄС Європейського Парламенту і Ради «Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних» 1995 року (Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data). В ст. 5 Регламенту визначаються основні принципи вимоги до, зокрема, онлайн платформ стосовно збирання та обробки персональних даних користувачів, а саме: законність, справедливість та прозорість збору та обробки особистих даних; цілі збору мають бути явними та законними; дані мають бути адекватними, відповідними та обмеженими цілями збору; дані повинні бути точними та оновлюваними за необхідності; дані зберігаються у формі, яка дозволяє ідентифікувати суб'єктів даних не довше, ніж це необхідно для цілей, для яких обробляються персональні дані; дані обробляються у спосіб, який забезпечує відповідну безпеку персональних даних, включаючи захист від несанкціонованої або незаконної обробки та від випадкової втрати, знищення або пошкодження [1].

Регламентом гарантуються права, які має споживач/користувач, щодо збору та обробки персональних даних, а саме: мати право в будь-який час відкликати свою згоду (ст. 7); право на доступ до інформації щодо того чи обробляються особисті дані користувача, чи ні, а також цілі обробки, категорії оброблюваних даних, особи, яким відкриваються ці дані тощо (ст. 15); право отримати без невинуватої затримки виправлення неточних персональних даних, що стосуються його (право виправлення) (ст. 16); мати право вимагати видалення персональних даних, що стосуються його чи неї, без невинуватої затримки, а контролер має зобов'язання видалити персональні дані без невинуватої затримки у випадку якщо дані не є більше необхідними для мети їх збору, користувач відкликає згоду на збір та обробку даних, немає законних підстав для обробки, дані були незаконно оброблені тощо (право на забуття) (ст. 16); мати право отримувати персональні дані, що стосуються його, які він надав контролеру, у структурованому, широко використовуваному та машиночитному форматі (ст. 20); мати право в будь-який час заперечити проти обробки персональних даних якщо персональні дані обробляються для маркетингових цілей (ст. 21) [1].

Також в Регламенті зазначається, що обробка персональних даних, що вказують на расове чи етнічне походження, політичні переконання, релігійні чи філософські переконання, чи членство в профспілці, а також обробка генетичних даних, біометричних даних з метою однозначної ідентифікації фізичної особи, даних про здоров'я або

даних про природні статеве життя або сексуальна орієнтація особи повинні бути заборонені (ст. 9) [1].

З метою захисту своїх прав громадяни країн ЄС, окрім національних судів, можуть звернутися до Європейського Суду справедливості. Хоча фізичні та юридичні особи не входять до переліку суб'єктів позову (до якого входять держави-члени та основні органи ЄС), вони можуть звернутися з позовом проти держави-члена у випадку: коли вони оскаржують законність актів, які мають пряме й безпосереднє відношення до таких осіб; коли вони оскаржують регламентні акти, які їх стосуються і які не вимагають виконавчих заходів; коли йдеться про бездіяльність інститутів у формі неприйняття щодо таких осіб актів обов'язкового характеру [2].

Альтернативним варіантом буде звернення до Європейського Суду з прав людини, оскільки питання захисту персональних даних охоплюється ст. 8 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 року, яка передбачає право особи на повагу до свого приватного і сімейного життя, до свого житла і кореспонденції [3].

На підтвердження цього варто звернути увагу на тлумачення Судом змісту цієї статті в ряді справ. Так в справі «Pretty v. the United Kingdom» (§ 61) Суд зазначає, що поняття «приватне життя» є широким терміном, який не піддається вичерпному визначенню. Воно стосується фізичної та психологічної цілісності особи [4]. Далі, в справі «Mikulić v. Croatia» (§ 53) зазначається, що поняття «приватне життя» може охоплювати численні аспекти фізичної та соціальної ідентичності особи [5]. У справі «Bensaid v. the United Kingdom» (§ 47) Суд підкреслює, що гендерна ідентифікація, ім'я та сексуальна орієнтація та сексуальне життя, належать до сфери особистого життя, яка захищається статтею 8 [6]. Так само й інформація про стан здоров'я особи є важливим елементом приватного життя, як це було вказано у справі «Z v. Finland» (§ 71) [7]. І що найголовніше в цій справі Суд зазначив, що захист персональних даних, не в останню чергу медичних даних, має фундаментальне значення для здійснення особою права на повагу до свого приватного життя, яке гарантується статтею 8 Конвенції (§ 44) [7].

Таким чином, для громадян ЄС є можливість обирати між цими двома міжнародними судовими інституціями у випадку неможливості захистити свої права у національних судах відповідної держави.

Список використаних джерел:

1. Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons

with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation) (Text with EEA relevance). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj> (date of access: 04.04.2023).

2. СТАТУС ЄВРОПЕЙСЬКОЇ РАДИ ТА ІНШИХ ОРГАНІВ ЄС. URL: <https://arm.naiiau.kiev.ua/books/eulaw/info/lec5.html> (дата звернення: 04.04.2023).

3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини). Дата оновлення: 01.08.2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 04.04.2023).

4. CASE OF PRETTY v. THE UNITED KINGDOM. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:\[%22001-60448%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:[%22001-60448%22]}) (date of access: 05.04.2023).

5. CASE OF MIKULIĆ v. CROATIA. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:\[%22001-60035%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:[%22001-60035%22]}) (date of access: 05.04.2023).

6. CASE OF BENSALD V. THE UNITED KINGDOM. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=002-5771&filename=002-5771.pdf&TID=ihgdqbxnfi> (date of access: 05.04.2023).

7. CASE OF Z v. FINLAND. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/docx/?library=ECHR&id=001-58033&filename=CASE%20OF%20Z%20v.%20FINLAND.docx&logEvent=False> (date of access: 05.04.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-311-1-51>

Яремчук В. Д.,

кандидат історичних наук, доцент,

*доцент кафедри загально-правових дисциплін Інституту права
Львівського державного університету внутрішніх справ*

**БЕЗПЕКА ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ:
РЕАЛЬНІСТЬ, ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ
ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

22 січня 2023 р. Президент України Володимир Зеленський у День Соборності, спілкуючись зі студентами КНУ імені Тараса Шевченка, акцентував увагу присутніх на тому, що освіта має бути актуальною та відповідати потребам сьогодення, при цьому без втрат освітніх стандартів і надбань; наголосив, що: «Ми повинні знати, що ми